

№ 182 (20695) 2014-рэ илъэс ГЪУБДЖ ІОНЫГЪОМ и 30

> кыхэтыутыгьэхэр ыкіи нэмыкі къэбархэр тисайт ижьугьотэцтых WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

АДЫГЭ ШЪУАШЭМ ИМЭФЭКІ

Тырыгушхозэ, гъашіэм тыщегъэдахэ

Яшэн-хабзи, ягушІуагъуи зыщызэдагощырэ мэфэкіэу цІыфыбэ зыхэлажьэрэр тарихъым шіукіэ къыхэнэжьы. Адыгэ шъуашэм и Мафэ хэбзэ унашъокіэ апэрэу Мыекъуапэ Іоныгъом и 28-м щыхагъэунэфыкіыгъ. Адыгэ Республикэм иІэшъхьэтетхэр, Іэкіыб къэралхэм, Урысыем ишъолъырхэм, нэмыкіхэм

МэфэкІыр мафэм сыхьатыр 3-м ехъулІэу аублагъ. Мыекъуапэ ипчэгу шъхьаІэу В. Лениным ыцІэкІэ щытым ІэкІыб хэгъэгумэ, тирайонхэмрэ къа-Нэгъой Яшар Тыркуем щэпсэу, адыгэ шъуашэр зэкІужьэу щыгъ. Сирием къикІыжьыгъэ Дер Абир ансамблэ ціэрыюу «Ислъамыем» иорэдыіу. Шэкъарыкіыгъэхэр мэфэкіым щызэлуклагъэх. Торжественнэ зэхахьэмрэ концертымрэ ауж филармонием ыпашъхьэ адыгэ джэгоу щызэхащагъэм кІэлэцІыкІухэм къащыублагъэу зыныбжь хэкІотагъэхэм анэсыжьэу щыуджыгъэх.

Адыгэ шъуашэр щыгъэу республикэм и Ліышъхьэ мэфэкіым къекІоліагъ.

уджэн, Теуцожь районхэм яеджакІохэр Тыркуем бэмышізу щыіагъэх. Нэгъой Яшар гуфэбэныгъэ хэлъэу къызэрапэгьокІыгъагъэр къытфаІуатэ. Пчэнлъэшъу Мамдухь Тыркуем къикІыгъ. Хэкужъым къэзыгъэзэжьыгъэхэ Мэщфэшly Нэдждэт, Бажь Кая, Едыдж Хьамид, нэмыкІхэм гущыІэгъу афэхъугъ.

(Икіэух я 8-рэ н. ит).

Хьатэгъу Налбый

иІэнатІэ Іухьагъ

Адыгэкъалэ загъэпсыгъэр илъэс 45-рэ зэрэхъугъэм ыкІи муниципальнэ образованиеу «Адыгэкъалэ» иадминистрацие ипащэу хадзыжьыгъэ Хьатэгъу Налбый иІэнатІэ

зэрэіухьэрэм афэгъэхьыгъэ мэфэкі Іофтхьабзэхэр блэкІыгьэ бэрэскэшхом зэхащагъэх. Муниципальнэ образованием щыпсэухэрэм афэгушіонэу мыщ щыіагъ Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Тхьакіущынэ Аслъан. Ащ игъусагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет -Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, депутатхэр, нэмыкіхэри.

АР-м и ЛІышъхьэ Адыгэкъалэ къызэсым апэу зэкІолІагъэр мыщ игупчэ щызэхащэгъэ ермэлыкъыр ары. Джащ фэдэу лъэпкъ культурэм и Гупчэ зычіэт унэм къыщызэіуахыгьэ краеведческэ музейми республикэм ипащэ щыІагъ. Агъэкощыгъэ къуаджэхэм ыкІи Адыгэкъалэ непэ зыдэщыс чІыпІэм апэу къыдэхьэгьэ цІыфхэм ятарихъ къизыІотыкІырэ экспонатхэр республикэм ипащэ шІогъэшІэгъоныгъэх. Музеим ихьакІэхэм апае ащ чІэлъ тхылъым АР-м и ЛІышъхьэ дэтхагъ.

Хьатэгъу Налбый иІэнатІэ зэрэlухьэрэм фэгьэхьыгьэ мэфэкІ зэхахьэр лъэпкъ культурэм и Гупчэу Адыгэкъалэ дэтым щыкІуагъ. Мыщ щызэрэугьоигьэх республикэм ипащэхэр, хэгъэгу зэошхом ыкІи ІофшІэным яветеранхэр, кІэлэегъаджэхэр, культурэм ыкІи медицинэм яІофышІэхэр, ныбжьыкІэ организациехэр, тигъунэгъу Крас-

~~-~~

нодар краим къикІыгъэ ліыкіо купыр, Адыгэкъалэ щыпсэухэрэр. Іофтхьабзэр къызэІуихыгъ ыкІи зэрищагь Адыгэкъалэ инароднэ депутатхэм я Совет итхьаматэу Лыхэсэ Юрэ.

Район администрацием ипащэ фэгъэхьыгъэ хэдзынхэу Іоныгьом и 14-м щыІагьэхэм зэфэхьысыжьэу афэхъугъэхэм къатегущыІагь хэдзынхэмкІэ чІыпІэ комиссием ипащэу Джанхъот Байзэт. Ащ къызэриІуагъэмкІэ, муниципальнэ образованием щыпсэухэу, хэдзынхэм ахэлэжьэнэу фитыныгъэ зиІэ нэбгырэ 11992-рэ спискэм хэтыгь, ахэм ащыщэу зымакъэ зытыгьэр процент 36,27-рэ мэхъу. Кандидатэу къагъэлъэгъуагъэхэм ащыщэу цІыфхэм нахь зыдырагъэштагьэр (процент 79,33-рэ) Хьатэгъу Налбый ары. ИІэнатІэ зэрэlухьагьэр къэзыушыхьатырэ удостоверениери мы чіыпіэм ащ щыратыжьыгь.

(Икlэух я 2-рэ н. ит).

ТхьакІущынэ Аслъан районищмэ

ащык огъэ мэфэк хэм ахэлэжьагъ

Іоныгъом и 27-м Адыгеим ирайонищмэ юбилейхэр ащыхагъэунэфыкІыгъэх. Джэджэ районыр зызэхащагъэр илъэс 80, Красногвардейскэ районыр — илъэс 90-рэ хъугъэ. Мы мэфэ дэдэм къуаджэу ХьакІэмзые дэсхэми якъуаджэ загъэпсыгъэр илъэси 150-рэ зэрэхъурэр хагъэунэфыкіыгъ.

Мэфэкі Іофтхьабзэхэм ахэлэжьагъэх Адыгеим и ЛІышъхьзу Тхьакіущынэ Аслъан, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм и Премьерминистрэу Къумпіыл Мурат, Адыгеим иминистрэхэм я Кабинет хэтхэмрэ ипарламент идепутатхэмрэ.

Къуаджэу ХьакІэмзые дэсхэм апашъхьэ къыщыгущыІэзэ, ТхьакІущынэ Аслъан къуаджэм тарихъ гьогоу къыкІугьэр агу къыгъэкІыжьыгъ, ащ къыщыхъугъэхэу ыкІи щапіугъэхэу Лэжьэкіо Быракъ Плъыжьым, Октяорэ революцием, лениным яорден, Лъэпкъхэм я Зэкъошныгъэ иорден къызыфагъэшъошагьэхэм, Хэгьэгу зэошхом иветеранхэм, тылым щылэжьагъэхэм, шІэныгьэлэжь, медик, спортсмен ціэрыю хъугьэхэм ящытхъу

ТхьакІущынэ Аслъан зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, ХьакІэмзые непэ цІыкІу-цІыкІоу хэхъоныгъэ ешІы: гурыт еджапіэр агъэцэкіэжьыгъ, фельдшермамыку пункт агъэпсыгъ, мы илъэсым амбулаторием аптекэ пункт хашІыхьагь, сотовэ зэпхыныгъэм истанцие агъэпсыгъ. Адыгеим и ЛІышъхьэ къызэриІуагъэмкІэ, республикэм иІэшъхьэтетхэр къуаджэм ыпашъхьэ ит Іофыгьохэм икъоу ащыгъуазэх ыкІи ахэм язэшІохынкіэ Іэпыіэгъу къаратыщт.

Зиюфшіэнкіэ гъэхъэгъэшхохэр зышІыгъэхэм, общественнэ ІофышІэхэм республикэм и Лышъхьэ ирэзэныгъэ тхылъхэмрэ Къэралыгьо Советым хасэм ищытхъу тхылъхэмрэ аратыгъэх.

ЯтІонэрэ чІыпІэу Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэ зыдэщы-Іагьэр Джэджэ районыр ары. Мы мафэм культурэм июфышіэхэр, районым ипредприятиехэм ащылажьэхэрэр, кІэлэцІыкІу ІыгъыпІэхэм, гурыт еджапІэхэм ачІэсхэр, къэзэкъ отделым хэтхэр, район администрацием иІофышІэхэр, общественнэ организациехэм ялІыкІохэр, медикхэр, социальнэ ІофышІэхэр, хэбзэухъумэкІо къулыкъухэм, къоджэ псэупіэхэм яліыкіохэр станицэм иурам шъхьа!э къырыкІуагъэх. Ахэр нэгушІохэу хьакІэхэм къапэгъокІыгъэх.

ТхьакІущынэ Аслъан къызэрэугъоигъэхэм шІуфэс къарихи, ярайон загъэпсыгъэр илъэс 80 зэрэхъугъэмкІэ къафэгушІуагъ. Чіыгулэжьынымкіи, мэкъу-мэщым инэмыкІырэ лъэныкъохэмкІи ахэм гъэхъэгъэшхохэр зэряlэр, Джэджэ районым щыщхэм Хэгьэгу зэошхом илъэхъан псэемыблэжьэу я Родинэ къызэраухъумагъэр, зэоуж лъэхъаными ар зыпкъ игъэуцожьыгъэным яшъыпкъэу зэрэдэлэжьагьэхэр республикэм и Ліышъхьэ хигьэунэфыкіыгь. - Непэ гъэхъагъэу шъуи*l*эхэр

ошъогум къефэхыгъэ пІон плъэк ыщтэп. Мы илъэсым иапэрэ кІэлъэныкъо районым игьомылэпхьэш І промышленность процент 14,5-кІэ нахыбэу продукцие къыщахьыжьыгъ. къы Ivarъ Адыгеим и ЛІышъхьэ. - Шъуирайон республикэм игъэбэжъулъэ чыпіэ шъыпкъэу щыт. Enarlura unaccim mui лэжьыгъэу ыкІи джэнч лъэпкъ зэфэшъхьафхэу тонн мини 140-м ехъу къыщахьыжьыгъ. Ыпэрэ ильэсым ельытыгьэмэ, ар фэдизрэ ныкъорэкІэ нахьыбагъ. Агропромышленнэ комплексым сомэ миллиони 180-рэ фэдиз хъурэ къэралыгъо Іэпы Іэгъу блэк Іыгъэ илъэсым рагъэгъотыгъ. Мыгъи къэралыгъо мылькоу сомэ миллиони 178-рэ хъурэр районым къыфыхагъэкІыгъ. Ащ щыщэу миллиони 165-р станицэу Дондуковскэм агробизнес-инкубаторэу щагъэпсыщтым пэІуагьэхьащт. Ащ фэбэпІэ цІыкІу 32-рэ, мэлхэмрэ къохэмрэ зыщаІыгьыщт фермэ цыкіухэр, гьэучьы альэ, былым укІыпІэ хэтынхэу рахъухьэ. (ИкІэух я 2-рэ н. ит).

КъыкІэльыкІорэ номерыр чъэпыогъум и 2-м къыдэкІыщт.

2 ANTEICH

"Хьатэгъу Налбый и**ІэнатІэ Іухьагъ**

(ИкІэух).

– Ильэс пчъагъэ хъугъэу мы ІэнатІэм Іутэу Іоф зышІэрэ Хьатэгъу Налбый рихъухьагъэхэр тапэкІэ ыгъэцэкІэнхэм, Адыгэкъалэ иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ышІынхэм, цІыфхэм ящы Іэк Іэ-псэук Іэ нахьыш Іу ш Іыгъэным Іоныгъом и 14-м хэдзакІохэм дырагъэштагъ, къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан. – Нэбгырэ мин 15-м ехъу зышыпсэурэ муниципальнэ образованием иэкономикэ мы аужырэ илъэсхэм сомэ миллиарди 3 фэдиз хэтльхьагь, бюджетым къихьэрэ хэбзэ ахьхэр фэдитІукІэ нахьыбэ тшІыгъэ, инвесторхэм япчъагъэ хэгъэхъогъэным тына Іэ тедгъэтыгъ. Адыгэкъалэ дэсхэм щы Іэк Іэш Іу

яlэнэу, экономикэм тапэкlи хэхъоныгъэхэр ышlынхэу тыфай ыкlи ары пшъэрыпъ шъхьаlэу зыфэдгъэуцужьырэр. Мы зэкlэри зыгъэцэкlэнэу зытефэрэ Н.Хьатэгъум бэкlэ тыщэгугъы, цlыфхэм цыхьэу къыфашlыгъэр къыгъэшъыпкъэжьын фае.

ГумэкІыгьоу, щыкІагьэу щы-Іэр зэрэмымакІэри мыщ дэжьым АР-м и ЛІышъхьэ къыхигъэщыгъ.

— Ахэр дэгъэзыжылгъэнхэм фэш I ц Іыфхэм къыуа Іорэм уедэ Іуным, ахэм яеплъык Іэхэр къыдэплъытэным мэхьанэшхо и I. Тапэк Іи Іэпы Іэгъу тыкъыпфэхъуным тыфэхьазыр, ау о уач Іып Іэк Іэ зыми Іоф ыш Іэщтэп, уипшъэрылъхэр зэрифэшъуашэу

бгъэцэкІэным унаІэ тебгъэтын фае, — къыІуагъ ТхьакІущынэ Аслъан хадзыгъэ пащэм зыкъыфигъазэзэ.

Мэфэкі зэхахьэм Хьатэгъу Налбый къыщыгущыізээ, хэдзынхэм къякіоліагъэхэм, къыдезыгъэштагъэхэм зэкіэми зэрафэразэр ариіуагъ. Ціыфхэм цыхьэу къыфашіыгъэр къыгъэшъыпкъэжьыным, Урысые Федерацием и Конституцие ихэбзэгъэуцугъэхэр ыгъэцэкіэнхэм, районым ыкіи республикэм хэхьоныгъэхэр ашіынхэм зэрафэлэжьэщтымкіэ присягэр ыштагъ

— Тикъалэ хэхъоныгъэхэр ышlынхэу, анахь чlыпlэ дахэхэм, щыlэкlэшlу зыдэлъхэм

ащыщ хъунэу сыфай. Сыхэзыдзыгьэ цІыфхэр сигъусэхэу, къызготхэу а пшъэрылъыр гъэцэкІэгъэным сынаІэ тезгъэтыщт. АР-м и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъанрэ министрэхэм я Кабинетэ ІэпыІэгъу къызэрэтфэхъухэрэм ишІуагъэкІэ мы аужырэ илъэсхэм гъэхъэгъэшІухэр тшІынхэ тфызэшІокІыгъ, тапэкІи а ІофшІэныр лъыдгъэкІотэщт. ГущыІэм

пае, кlэлэцlыкlу lыгъыпlэхэм алъэныкъокlэ чэзыу тиlэжьэп. Ащ фэдэ къызыдэхъугъэр бэп. Тапэкlэ гухэлъэу тиlэр зэкlэ щыlэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэм амалэу тиlэр зэкlэ етхьылlэщт.

Инаугурацием ыуж Адыгэкъалэ загъэпсыгъэр илъэс 45-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ мэфэкl зэхахьэ щыlагъ. Мы муниципальнэ образованием щыпсэухэрэм ыкlи хьакlэхэм АР-м и Лышъхьэ закъыфигъазэзэ, Краснодар псыубытыпlэр ашыным пае агъэкощыгъэ къуаджэхэм ыкlи къутырхэм непэпсэупlэ афэхъугъэ Адыгэкъалэ тарихъ гъогоу къыкlугъэр агу къыгъэкlыжыгъ.

— ЧІып Іак Іэм агъэкощыгъэ ц Іыфхэм къиныбэ зэпачыгъ. Джы къызнэсыгъэм ахэм атефэрэ компенсациехэр икъу фэдизэу хабзэм аритыжыыгъэп. УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэу Дмитрий Медведевым джырэблагъэ зэ Іук Іэгъоу дыси Іэщтым мы Іофыгъор къы-

щысІэтын гухэлъ сиІ, — къы-Іуагъ ТхьакІущынэ Аслъан.

Адыгэкъалэ имэфэкІ ипэгъокІзу лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкІэ гьэхьэгьэшІухэр зиІэхэу, илъэс пчъагъэ хъугъэу чанэу Іоф зышІэхэрэм ащыщхэм республикэм ипащэ ирэзэныгъэ тхылъхэр, щытхъуцІэхэр афагъэшъошагъэх. Джащ фэдэу АР-м и Парламент ишытхъу тхылъхэр нэбгырэ заулэмэ зэхахьэм ащаратыжьыгъэх. Адыгэкъалэ загъэпсыгъэр илъэс 45-рэ зэрэхъугъэмкІэ къэлэдэсхэм къафэгушІуагъэх министрэхэм я Кабинет хэтхэр, республикэм имуниципальнэ образованиехэм япащэхэр, тигъунэгъу Краснодар краим ит къалэу Шытхьалэ къикІыгъэ ліыкіо купым ипащэ, нэмыкіхэри. МэфэкІ зэхахьэм ыуж концерт ыкІи адыгэ джэгу зэхащагъ, пчыхьэм ошъогум мэшІотхъобзыир датІупщэягъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

ТхьакІущынэ Аслъан районищмэ ащыкІогъэ мэфэкІхэм ахэлэжьагъ

(ИкІэух).

— Илъэс 80-м къыкloцI районым гъогоу къыкlyгъэм тыфызэплъэкlыжьызэ, тицыхьэ тельэу къэтlон тлъэкlыщт тызэгъусэмэ нахьыби тпшъэ зэрэдэфэщтыр, типшъэрылъхэр зэкlэ зэдызэшlотхын зэрэтлъэкlыщтыр, — кlэух зэфэхьысыжь къышlыгъ республикэм и Лышъхьэ.

Тхьакіущынэ Аслъан мэкъумэщым ылъэныкъокіэ гъэхээгъэшхохэр щызышіыгъэхэм рэзэныгъэ тхылъхэр аритыжыыгъэх. Іофшіэнымкіэ зыціэ чыжьэу іугъэ ліакъохэм, яюбилей хэзыгъэунэфыкіырэ унагъохэм, отраслэ зэфэшъхьафхэм яіофышіэхэу гъэхъэгъэшхохэр

зыштыгъэхэм ар афэгуштуагъ.
Торжественнэ Іофтхьабзэхэм

ауж хьакІэхэр лъэпкъ щагухэу станицэу Джаджэ игупчэ парк щагъэпсыгъэм рагъэблэгъагъэх. Районым щыпсэурэ лъэпкъхэм ижъыкІэ агъэфедэщтыгъэ пкъыгьохэр мыщ щалъэгъунхэ, ахэм ятарихъ зыщагъэгъозэн, ІэпэІасэхэм яІэпэщысэхэм нэlvacэ зафэшІын. лъэпкъ шхыныгъохэм ахэlэнхэ алъэкІыщтыгъ.

Республикэм и

Пышъхьэ Красногвардейскэ районым зэкіом, ермэлыкъышхокіэ къыпэгъокіыгъэх. Муниципалитетыр зэрыгушхорэ пстэур ащ щыплъэгъун плъэкіыштыгъ. Лъэпкъ щагухэр, концертхэр къызфагъэфедэзэ, мэфэкіыр зэхэзыщагъэхэр районым ис лъэпкъ пэпчъ икультурэ ибайныгъэ ціыфхэм алъагъэіэсынэу пылъыгъэх. Мэфэкі іофтхьабзэр лъэпкъ зэфэшъхьафхэм якъашъохэмкіэ къызэіуахыгъ.

Красногвардейскэ районым исхэм афэгушіозэ, республикэм и Ліышъхьэ мы районым къыщыхъугъэ ыкіи щапіугъэ ціыф ціэрыіуабэмэ ящытхъу ыіуагъ. Ахэм ягъэхъагъэхэр непи лъагъэкіуатэ: 2014-рэ илъэ-

сым иапэрэ кlэлъэныкъо районым ипромышленность хэхъоныгъэ ышlыгъ, процент 12-кlэ нахьыбэу товархэр lyaгъэкlыгъэх, товарэу зэрагъакlорэм проценти 9-кlэ хэхъуагъ.

Районым имэкъу-мэщ щылажьэхэрэми гъэхъэгъэшхохэр ашlыгъэх. Зэрэщытэу республикэр зыпштэкlэ, фышъхьэ лэжыыгъэхэмкlэ нахьыбэ дэдэ къэзыхьыжьыгъэр ахэр ары. Зы гектарым центнер 50

фэдиз къырагъэтыгъ. Лыми, щэми якъэхыжьынкіэ районым хэхъоныгъэ ешіы. Инвестициехэр нахьыбэу къахалъхьанымкіи дэгъоу Іоф ашіэ.

— Инвестицие Іофшіэным къндыхэльнтагьэу компаниеу «Фэбэпіэ комплексэу «Велес» зыфи-Іорэ Урысыемкіэ анахь фэбэпіэ комбинат инхэм зэу ащыщыщтым ишіын фежьагь. Мы проектым инвестициеу пстэумкіи сомэ миллиарди 5,5-м ехъу къыхалъхьащт. Предприятиер ылъэ зытеуцокіэ,

илъэс къэс хэтэрык I тонн мин 40-м ехъу къыхьыжьын ылъэ-кыщт. Нэмык I инвестицие проектхэу анахьэу ш lyагъэ къэзытыщтхэм ащыщых чырбыщгъэжъэ заводит loy агъэпсыщтыр, мыгъучыпцыйхэр переработкэ зыщаш lыщт, бетон зы-

щагъэчъыщт комбинатыр, къуаджэу Хьатикъуае дэт консервыш заводыр зэрагъэк Іэжьыщтыр, — къы Іуагъ Тхьак Іущынэ Аслъан.

Республикэм хэхьоныгъэ егъэшІыгъэнымкІэ Красногвардейскэ районым гъэхъагъэу иІэхэм афэшІ медалэу «Адыгеим и Щытхъузехъ» зыфиІорэр къыфагъэшъошагъ. Тиреспубликэ итарихъкІэ ащ фэдэ тын лъапІэ муниципалитетым къызэрэфагъэшъошагъэр апэрэ.

Мэфэкі Іофтхьабзэм икізух Адыгеим и Ліышъхьэ районым щыпсэухэрэм афэлъэіуагъ пса-уныгъэ пытэ, хахъо яіэнэу, лъэпкъхэр зэгурыіохэу, мамырэу псэунхэу ыкіи зиіофшіэнкіэ

анахьэу гъэхъагъэ зышlыгъэхэм къэралыгъо тынхэр афигъэшъошагъэх.

AP-м и Лышъхьэ ипресс-къулыкъу.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Шъыпкъэр пющтмэ, мы хэтэрыкіым гъэмафи кіымафи тишъолъыркlэ тыщымыкlэрэми, ащ ишІуагъэ икъоу тэшізу, къызфэдгъэфедзу тіон тлъэкіыщтэп. Джыдэдэм гыныплъым ыкіи нэмыкі хэтэрыкіхэм зэрягъор, шіуагъэу псауныгъэмкіэ яІэри зэрэнахьыбэр къыдэтлъытэзэ, народнэ медицинэм зыфэдгъазэ, ащ гъэфедакі эу къыхихыгъэхэм ягугъу къэтшіы тшіоигъу. Народнэ медицинэм гыныплъ гъэжъуагъэмрэ ащ псэу къыкіэкіырэмрэ іззэнымкіэ ыгъэфедэрэр. Гыныплъыр мыжъуагъэ зыхъукіэ, нэгъу-кіэтіый зэхэтым иягъэ екіын ылъэкіыщт.

Гыныплъым хэлъых витаминхэу С-р ыкІи В-р, каротиныр, шъоущыгъур, белокыр, клетчаткэр, минеральнэ щы-

Гыныплъыр, ащ ипс

гъухэр, микроэлемент зэфэшъхьафхэр. Гыныплъым лъыр еукъэбзы, егъэбаи, микробхэр еукlых, уlaгъэр нахь псынкізу егъэкіыжьы. Ар агъэфедэн фае витаминхэр макіэу зыіэкіахьэхэрэм, лъыдэкІуае зиІэхэм, атеро-

склерозым ыгъэгумэкІыхэрэм.

Шъусакъ! Зижъэжъыехэр узыхэрэм, шъоущыгъу уз зиіэхэм, пщэрыщэхэм, зикіэтІый, зинэгъу тэрэзэу Іоф ымышІэхэрэм гыныплъыр амыгъэфедэмэ нахьышіу. Гыныплъым къыкІэфыгъэ псым ащ лъыпытэу уешьо хъущтэп, сыхьатитіум нахь мымакізу ар щыбгъэтын фае ыкІи джэмышхым изым ебгъэхъу хъущтэп зэешъогъур. Врачым ишіэ хэмылъэу, ар къыплъымыплъэу гыныплъым ипс бгъэфедэ хъущтэп.

Іэзэкіэ амалэу иіэхэр

Витаминыр макіэу зыІэкІахьэхэрэм

ГъучІ щыбзэмкІэ гъэушкъоигъэ гыныплъыр бэшэрэбым изы пшІынышъ, ащ аркъ кІэпкІэщт. Чэщ-зымэфэ 12-м ар щыбгъэтыщт фэбэ чІыпІэм. Пкъышъолым кІуачІэ иІэным фэшІ ушхэным ыпэкІэ ащ щыщ (рюмкэм из) уешъомэ, узысымэджэгъэ ужым нахь псынкі у узэтеуцожьыщтэу къе ю народнэ медицинэм.

Чый етагъэр *(ларингитыр)*

ГъучІ щыбзэ нэдымкІэ бгъэушъэбыгъэ гыныплъым къыкІэфыгъэ ипс стэчанныкъом уксус джэмышхышъхьэ хэпкІэщт. Ар мафэм 5 — 6 чыим ибгъэчъыхьэзэ пшІыщт, ащ щыщ зы гъуаткю чыим ебгъэхызэ.

Пэтхъу-Іутхъур

Гыныплъ гъэжъуагъэм къыкІэпфыгъэ псым щыщ гъоткlyи 5 — 7 фэдиз мафэм 2 — 3 пэм ибгъэткющт е гыныплъыр зыхэжъукІыгъэ псымкІэ гьогогьуи 2 — 3 пэкюцыр птхьакыщт. Ащ хэбгъахъомэ хъущт шъоу т*l*экly. Гыныплъым ипс хэгъэогъэ бзыуцыф такъырхэри пэкІоцІым иплъхьэу такъикъ 15 — 20-м ибгъэлъми ишІуагъэ къэк Іощт.

ГъучІ щыбзэ нэдымкІэ гыныплъыр бгъэушкъоинышъ, псыр къыкІэпфыщт. Ар чІыпІэ мэзахэм бгъэуцунышъ, чэщ-зымафэм щыбгъэтыщт. Тіэкіу шіоіункіэ ежьэгъэ а псым щыщ гъоткlуи 2 — 3 мафэм щэгъогогьо пэкіоціым ибгьаткіозэ пшіыми

Чыпхъыр (ангинэр)

Зы стэчан из гыныпль гьэушкьоигъэм джэмышхым изэу уксус хэпкІэнышъ, тІэкІурэ щыбгъэтыщт. Уксусымрэ псэу гыныплъым къыкІэкІыгьэу зэхэхьагьэхэмрэ ащ къыкІэпфызыкІыжьынышъ, жэкІоцІым дэбгъэчъыхьащт, чыим ибгъэчъы-

■ ШІу етагъэр *(гепатитыр)*

Стэчаным из гыныплъыпсым и 1/3 пштэнышъ, джащ фэдиз псы гъэжъуагъэ хэбгъэхъощт. Мафэм тюгьогогьо ащ уешьощт узышхахэрэм

Зэз щэрэбыр етагъэмэ (холецистит)

Гыныплъыр уукъэбзынышъ, зэгоуупкІынышъ, бэрэ бгъэжъощт (псэу зыхэльыр сиропым фэдэ мэхьуфэ). Ушхэным ыпэкІэ стэчаным и 1/4-м мафэм щэгъогогъо уешъозэ пшІынэу къею народнэ медицинэм.

Шъхьэр мэузымэ

Гыныплъым итхьапэхэр натІэм теплъхьэмэ, узыр нахь шІэхэу хэжъук*І*ыщтэу e*l*o народнэ медицинэм.

Щыгъупшэныр шэны пфэхъоу гуцаф пшІыгъэмэ

Гыныплъым къыкІэфыгъэ псы щайджэмышхышъхьэм джащ фэдиз шъоу хэльэу щэгьогогьо мафэм уешьозэ пшІыщт.

УІагъэ, машіом ыстыгъэ, шъоелые (экземэ) зиІэхэм

Узырэ чІыпІэм теплъхьэмэ дэгъу гыныплъ тхьапэу къабзэу тхьакІы-

Къэбыр

Джыри зы хэтэрыкI — къэбым – шІуагъэу народнэ медицинэм къыхигъэщыхэрэм шъуащыдгъэгъуазэ тшіоигъу.

Къэбым шъоущыгъу, клетчаткэр, кислотэ зэфэшъхьафхэр, минеральнэ щыгъухэр, витамин зэмылІэужыгъохэр бэу хэлъых. КІэтІыим дэгьоу ащ Іоф регъашіэ, холестериныр нахь макіэ ешІы, лъыр егъэбаи. Къэб куцІ шъабэр бэрэ агъэфедэнкІэ дэгъу щын къызытекІэхэрэм, зиІэпкъ-лъэпкъ зэрытыпІэхэр узыхэрэм, пщыхэрэм, льыдэкІуае ыкІи атеросклероз зиІэхэм.

<u>Шъуфэсакъ!</u> Жъэжъые мыжъоуз (почечнокаменная болезнь) зиіэхэм къэбыр агъэфедэныр ищы-

ІэзэкІэ амалэу иІэхэр

Зэзрыкіуапіэхэм, зэз щэрэбым уагъэгумэкіымэ

Мыхэм уз яІэу врачхэм агъэунэфыгъэмэ, къэбыр пшхымэ ишlуагъэ къэк ющтэу е ю народнэ медицинэм. Къэб цІынэри, гъэжъуагъэри дэгъу шІумкІи. Ар зыузыгъэм, «острый гепатит» зыфа орэм ыуж къэбыр зыпшхыкІэ, шІум «ипшъэрылъхэр» ыгъэцэк Іэнхэри нахь псынк Іэ къыфэхъу, нахь шІэхэу зэтеуцожьы. Мафэм къэб грамм 500-м нахь мымакlэу пшхын фае.

Мафэм къэбыпс стэчанныкъо е зы стэчан ипшъумэ, зэзрыкІуапІэхэм, зэз щэрэбым ишІуагъэ якІы. ЕтІани къэбыпсым нервэхэр егъэрэхьатых,

дэгьоу уегьэчьые, арышь, угьольыжьыным ыпэкІэ уешъомэ нахьышІу.

Стенокардиер

Гур зыдэщыль чІыпІэм онтэгъу горэ тельэу къыпщыхъу зыхъукІэ, къэбыкІэ укъэбзыгъэ джэмышхышъхьи 3 — 4 мафэ къэс пшхын фае.

Косметикэм **зэрэщагъэфедэрэр**

Нэгур мэпщымэ

Уз горэм емыпхыгьэу нэгур мэпщымэ, къэб куцІ шъабэмкІэ ащ

уе Іэзэн плъэк Іыщт. Ащ пае жъгъэеу упкІэтэгъэ къэб кІуцІ джэмышхышъхьитіум псы тіэкіу кіэпкіэнышъ, мэшІо мэкІэ дэдэм тебгьэуцощт, зэхэтІэтІэфэ тебгъэтыщт. Ащ хэбгъэхъощт щайджэмышхым изэу шъоу. Ар нэужым дэгъоу зэхэбгъэк lyxьанышъ, хъэдэн шъабэм тельэу нэгу шъом ебгъэкІущт.

Нэгушъом «пигмент ужхэр» иІэхэмэ

КъэбыкІэ цІынэхэр уукъэбзынхэшь, ар зэрэхьугьэм фэдиз (стэчанныкъоми, ызыщанэми) псы хэбгьэхьонышь, зэхэуубэщт шьабэ охьуфэ, дэгьоу зэхэхьэфэ. Ар нэужым нэгушьом тепльхьанышь, такъикъ 30-м тебгъэлъыщт. А «пигмент ужхэр» мэк одыфэхэ мафэ къэс арэущтэу пшІыщт.

> НэкІубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЖАКІЭМЫКЪО Аминэт.

Адыгэ Макь

Іоныгъом и 30, 2014-рэ илъэс

Адыгэ Республикэр зызэхащагъэр илъэс 23-рэ зэрэхъурэм фэгъэхьыгъэ Іофтхьабзэу зэрахьащтхэр

7 1		Ψουσουστού,	
Мафэр	Уахътэр	Іофтхьабзэхэр	Чыпіэр
Іоныгъом и 28-м	12.00 — 15.00	Адыгэ Республикэм икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ якомандэхэу футболыр зикlасэхэр зыхэтхэр я 3-рэ чlыпlэм икъыдэхын пае футболымкlэ Адыгэ Республикэм ичемпионат ифинал щызэнэкъокъущтых	къ. Мыекъуапэ, футболымкІэ Адыгэ Республикэм и СДЮСШОР истадион
Іоныгъом и 28-м	12.00 — 15.00	Адыгэ Республикэм икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ якомандэхэу футболыр зикlасэхэр зыхэтхэр я 3-рэ чlыпlэм икъыдэхын пае футболымкlэ Адыгэ Республикэм икубок ифинал щызэнэкъокъущтых	къ. Мыекъуапэ, футболымкІэ Адыгэ Республикэм и СДЮСШОР истадион
чъэпыогъум и 2-м	12.00 — 15.00	Адыгэ Республикэм икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ якомандэхэу футболыр зикlасэхэр зыхэтхэр а 1-рэ чlыпlэм икъыдэхын пае футболымкlэ Адыгэ Республикэм ичемпионат ифинал щызэнэкъокъущтых	къ. Мыекъуапэ, футболымкІэ Адыгэ Республикэм и СДЮСШОР истадион
чъэпыогъум и 1-м	20.00	Адыгэ культурэм ия VI-рэ Дунэе фестиваль къыхиубытэу Адыгэ Рес- публикэм ипрофессиональнэ коллективхэм, народнэ творчествэм пылъхэм ыкІи нэбгырэ зырызхэм концерт къатыщт	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние
чъэпыогъум и 1 — 6-м		Адыгэ культурэм ия VI-рэ Дунэе фестиваль	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние
чъэпыогъум и 2-м	10.00	Адыгэ культурэм ия VI-рэ Дунэе фестиваль мэфэкі шіыкіэм тетэу къызэіуахыщт	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние
чъэпыогъум и 2-м	11.00 14.30	Апэрэ Дунэе кушъхьэфэчъэ зэнэкъокъоу «Тур Кавказа» зыфиlорэр мэфэкl шlыкlэм тетэу къызэlуахыщт Кушъхьэфэчъэ зэнэкъокъум иапэрэ чэзыу щатекlуагъэхэм тынхэр афагъэшъошэщтых	къ. Мыекъуапэ, Лениным ыцІэкІэ щыт гупчэр
чъэпыогъум и 3-м	12.00	Торжественнэ зэlукlэрэ мэфэкl концертрэ	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние
чъэпыогъум и 3-м	15.00	Къэгъэлъэгъонхэу «Адыгэхэм яджырэ Іэпэщысэхэр», «Адыгэхэр — зэолі, шыу бланэх» зыфиіохэрэр къызэіуахыщтых	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей
чъэпыогъум и 3 — 5-м	11.00	Шахматхэмкіэ зэнэкъокъухэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ паркыр, республикэ шахмат клубыр
чъэпыогъум и 4-м	8.00 — 19.00	Хьэхэм афэгъэхьыгъэ Урысые къэгъэлъэгъон	къ. Мыекъуапэ, къэлэ паркыр
чъэпыогъум и 4-м	9.00 — 14.00	Республикэ ермэлыкъыр	къ. Мыекъуапэ, ур. Краснооктябрьскэр (ур. Комсомольскэм щегъэжьагъэу ур. Советскэм нэс)
чъэпыогъум и 4-м	10.00	НардхэмкІэ зэнэкъокъухэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ паркыр, республикэ шахмат клубыр
чъэпыогъум и 4-м	16.00 — 16.30	Адыгэ культурэм ия VI-рэ Дунэе фестиваль хэлажьэхэрэр шъошэ зэ- фэшъхьафхэр ащыгъхэу урамым къырыкlощтых	М. Горькэм ыціэкіэ щыт къэлэ паркым щегъэжьагъэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние нэс
чъэпыогъум и 4-м	17.30 — 20.30	Фестивалым щатекіуагъэхэм тынхэр афагъэшъошэщтых, мэфэкі шіыкіэм тетэу ар зэфашіыжьыщт, адыгэ культурэм ия VI-рэ Дунэе фестиваль игала-концерт	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние
чъэпыогъум и 4-м	20.30 — 23.00	Адыгэ культурэм и Дунэе фестиваль къыхиубытэу адыгэ джэгу зэха- щэщт	къ. Мыекъуапэ, Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музей ыпашъхь
чъэпыогъум и 5-м	10.00 — 14.00	Адыгэ Республикэм икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ ямуниципальнэ образованиехэм ялъэпкъ щагухэр	къ. Мыекъуапэ, Лениным ыцІэкІэ щыт гупчэр
чъэпыогъум и 5-м	10.00 — 18.00	«Мыекъопэ Арбат» зыфиюрэ проектым къыдыхэлъытагъэу ныбжьык эхэм я в я в я в наменять на в наменять в наменать наменать в наменать в	къ. Мыекъуапэ, культурэмкІэ къэлэ унэу «Гигант» зыфиІорэм щегъэжьагъэу къэлэ паркым нэс
чъэпыогъум и 5-м	11.00 — 15.00	Я V-рэ республикэ фестиваль-зэнэкъокъоу «Адыгэ къуай» зыфиlорэр	къ. Мыекъуапэ, Лениным ыцІэкІэ щыт гупчэр
чъэпыогъум и 5-м	11.00 — 15.00	Мэфэкі концерт программэу «Адыгеир сигупсэу сикіас» зыфиіорэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ паркыр
чъэпыогъум и 5-м	12.00 — 15.00	Адыгэ Республикэм икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ якомандэхэу футболыр зикlасэхэр зыхэтхэр а 1-рэ чlыпlэм икъыдэхын пае футболымкlэ Адыгэ Республикэм икубок ифинал щызэнэкъокъущтых	къ. Мыекъуапэ, футболымкІэ Адыгэ Республикэм и СДЮСШОР истадион
чъэпыогъум и 5-м	14.00 — 16.00	Адыгэ Республикэм итворческэ коллективхэм яконцерт	къ. Мыекъуапэ, Лениным ыціэкіэ щыт гупчэр
чъэпыогъум и 5-м	15.00 — 17.00	Къалэу Мыекъуапэ итворческэ коллективхэм яконцертэу «Цвети и пой, республика моя!» зыфиlорэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ паркыр
чъэпыогъум и 5-м	17.00 — 19.00	КъашъохэмкІэ программэу «Адыгеим щымэфэкІ!» зыфиІорэр	къ. Мыекъуапэ, къэлэ паркыр
чъэпыогъум и 5-м	19.00	Адыгэ Республикэм, ткъош республикэхэм, Урысыем яэстрадэ ижъуагъохэм яконцерт	Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ стадионыр»
чъэпыогъум и 5-м	21.30	Мэфэкі мэшіоустхъу	Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ стадионыр»
	I		<u> </u>

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И МАФЭ ИПЭГЪОКІ

Мэфэкі нэрылъэгъу Іэпыіэгъухэр

Адыгэ Республикэмрэ адыгэ шъуашэмрэ ямэфэкі мафэхэм афэгъэхьыгъэ нэрылъэгъу ІэпыІэгъухэр Мые-къуапэ къыщыдагъэкіыгъэх. Адыгеим лъэпкъ Іофхэмкіэ, Іэкіыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэ-гъухэм адыряіэ зэпхыныгъэхэмкіэ ыкіи къэбар жъугъэм иамалхэмкіэ и Комитетрэ тиреспубликэ иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэмрэ» кіэщакіо ащ фэхъугъэх.

Мэфэкіхэр зэкіэльыкіохэу зэрэхагьэунэфыкіыщтхэр къыдальыти, адыгэ шъуашэм фэгьэхьыгьэ нэрыльэгъу іэпыіэгъухэр апэрэ чэзыум хэтхэу агьэхьазырыгьэх. 2015-рэ ильэсым икалендарьхэр шъо зэфэшъхьафхэмкіэ гъэкіэрэкіагьэх. Адыгэ шъуашэхэм ятепльэ икъэгьэльэгьон искусствэм пыщагьэхэр хэлэжьагьэх. Шъуашэхэр артистхэм, культурэм иныбджэгъухэм ащыгых. Сурэтэу атырахыгьэхэм уяплъызэ,

лъэпкъым гъогоу къыкlугъэм, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо гъэпсыкlэ зэрэпытэрэм нахьышlоу зыщыогъэгъуазэ.

Адыгэ шъуашэр щыlэныгъэм «къызэрэщыгущыlэрэм» ехьыліэгъэ сурэтхэр дахэу гъэпсыгъэх. Сурэтышl-модельер ціэрыloу Стіашъу Юрэ, адыгэ шъуашэр зыщыгъ артистхэу къашъохэрэм, Олимпиадэ джэгунхэу Шъачэ щыкlуагъэхэм афэгъэхьыгъэ лъэпкъ шъуашэу журналистэу Унэрэкъо Гулэз

къыгъэлъагъорэр, Адыгэ Республикэм искусствэхэмкіэ иколледж иеджакіоу, орэдыіоу, адыгэ пшъашъэм фэгъэхьыгъэ апэрэ Дунэе фестивалым хэлэжьагъэу Цышэ Зарэ, адыгэ кіэлэціыкіу купхэм ахэт къэшъуакіохэм, ансамблэхэу «Налмэсымрэ» «Ислъамыемрэ» яартистхэм, нэмыкіхэм ятворчествэ щыщ пычыгъохэр нэрылъэгъу Іэпыіэгъухэм ахэолъагъох.

Адыгэ шъуашэм фэгъэхьыгъэ орэдэу къэралыгъо телерадио-компаниеу «Адыгеим» ижурналистэу Беданэкъо Замирэ къыlорэр зэлъашіэрэ композиторэу Андзэрэкъо Чеславыусыгъ. Адыгэ кіэлэціыкіухэм ясурэтхэмкіэ гъэкіэрэкіагъэу орэдымрэ календарымрэ зэгъусэхэу къыдагъэкіыгъэх.

— МэфэкІхэм афэгъэхьыгъэу тызыфежьагьэр льытэгьэк Іуатэ, — къытиІуагъ Адыгэ Респубпикэм лъэпкъ ІофыгъохэмкІэ ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр. — Календарьхэм цІыфхэр къакІэупчІэх, ящыкІагьэу альытэ. СурэтышІ-модельерэу СтІашъу Юрэ итворчествэ ехьылІэгъэ буклетыр щыІэныгъэм дештэ. КІэу ышІыгьэ шъуашэхэри тхыпхъэхэри ащ дэбгьотэщтых. Буклетыр адыгабзэкІи, урысыбзэкІи, инджылызыбзэкІи тхыгьэ. Тарихъым ихъугъэшІагьэхэр къэзыІотэрэ тхыгьэхэри гъэшІэгъоных.

Адыгэ Республикэм, адыгэ шъуашэм яхьылІэгъэ нэрыльэгъу ІэпыІэгъухэр джыри къыдагъэкІыщтых.

САХЬИДЭКЪО Нурбый.

УГСЗН) ЦІЫФЫМРЭ ІОФШІЭНЫМРЭ (УГСЗН)

Украинэр къэзыбгынэн фаеу хъугъэхэм ІэпыІэгъу зэрафэхъухэрэр

Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм Іофшіэн ягъэгъотыгъэнымкіэ къулыкъухэм Украинэм щыщхэу республикэм къэкощыхэрэм ренэу гъунэ алъафы, ахэм Іофшіапіэхэр къафэгъотыгъэным иамалхэр зэрахьэх.

Украинэм зышъхьэ къизыхыжьыгъэхэм Іоф зыщашІэн алъэкІыщт предприятиехэу, организациехэу чІыпІэ нэкІ зи-Іэхэр агьэунэфыгьэх. ІофшІэпІэ тедзэхэм якъызэlухынкlэ loфеажеІРПУ медехытыєк неІш гъу зэдэгущыІэгъуи 120-рэ адызэхащагь. ІофшІэн язытырэ нэбгырэ 45-мэ цІыфхэр япредприятиехэм ащэхи, ІофшІэнымкІэ амалэу щыІэхэм ащагъэгъозагъэх.

Украинэм къикІыгъэхэм Іоф зыщашіэн алъэкіыщт чіыпіэ нэкі 1837-рэ зэрэщыіэмкіэ макъэ къагъэјугъ. Ащ щыщэу Іофшіэпіэ 19-р Адыгэ Республикэм, 96-р — Алтай краим, 1104-р — Калининград хэкум ашыlэх. Іофшіапіэм нэмыкІэу зыщыпсэущтхэ унэхэри ахэм къаратыщтых.

Зышъхьэ къезыхьыжьэжьыгъэхэр піалъэкіэ зыдэщыіэ пунктхэм Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм ІофшІэн ягъэгъотыгъэнымкІэ къулыкъухэм яконсультационнэ гупчэхэр ащызэхащагъэх. Ахэм амал я Урысыем ІофшІэпІэ нэкізу илъхэмкіз макъз къззыгъэјурэ информационнэ порталыр къызфагъэфедэнэу.

2014-рэ илъэсым Іоныгъом и 24-м ехъулІэу нэбгырэ 801-мэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу «Адыгэ Республикэм икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ адэсхэм Гупчэхэм» зафагъэзэгъагъ. Ахэм ащыщэу 380-р ІофшІэн лъэхъухэкІэ атхыгъэх, нэбгырэ 358-мэ Іофшіапіэ къафагъотыгъ.

Украинэр къэзыбгынэн фаеу хъугъэхэр зыІуагъэхьащтхэ чІыпІэ 25-рэ къызэрагъэнэщтымкІэ лъэныкъуищ зэзэгьыныгьэ зэдашІыгь. ІофшІэн язытыхэрэмрэ Іофшіапіэ лъыхъу--ыны-шеке нешфо едмедех гъэ зэдашІы зэрашІоигъомкІэ зэзэгъыныгъэ 31-рэ зэхагъэуцуагъ.

Декретым щыІэ бзылъфыгъэхэм сэнэхьат тедзэ зэрарагъэгъотырэр

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэу «Іофшіэным икъэгъотынкіэ ціыфхэм Іэпыіэгъу афэхъугъэныр» зыфиlоу 2014 - 2018-рэ илъэсхэм ателъытагъэм диштэу сабыим ыныбжь илъэсищ охъуфэ нэс декретым щы обзылъфыгъэхэу Іофшіапіэм зыгъэзэжьы зышіоигъохэм 2014-рэ илъэсым сэнэхьат тедзэ зэрарагъэгъотын, яІэпэ-Іэсэныгъэ хагъэхъон, шіэныгъакіэхэр къызіэкіагъэхьан алъэкіыщт. А гухэлъхэм апае Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет сомэ мин 376,5-рэ къыщыдэлъытагъ.

Сабыим ыныбжь илъэсищ охъуфэ нэс декретым щыІэ бзылъфыгъэхэу ІофшІапІэм зыгъэзэжьы зышІоигъохэм амал я Адыгэ Республикэм иорганизациехэу сэнэхьат языгьэгьотыхэрэм ащеджэнхэу, сэнэхьат тедзэ ащызэрагьэгьотынэу.

Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмкІэ икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъопэ индустриальнэ техникумым» прикладной квалификациехэм ягупчэ щызэхэщагь. Сабыим ыныбжь илъэсищ охъуфэ нэс декретым щыІэ бзылъфыгъэхэу Іофшіапіэм зыгъэзэжьы зышІоигъохэм сэнэхьат тедзэ ягъэгъотыгъэным телъытэгъэ программэхэр мыщ къыщыхахых. Мы илъэсыр къызихьагъэм щегъэжьагъэу бзылъфыгъэ 34-мэ сэнэхьатымкІэ къулайныгъэу, ІофшІэнымкІэ амалэу яІэхэм закъырагъэ-Іэтэу, гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ сэнэхьат организациехэм ащеджэхэу рагъэжьагъ.

Адыгэ Республикэм икъэралыгьо программэу «ІофшІэным икъэгъотынкІэ цІыфхэм Іэпы-Іэгъу афэхъугъэныр» зыфиlоу 2014 — 2018-рэ илъэсхэм ателъытагъэм къыхиубытэрэ Іофтхьабзэхэм нахьыбэу шІуагьэ къягъэтыгъэным тегъэпсыхьагьэу зигугъу къэтшІыгъэ бзылъфыгъэхэр рагъэджэщт-рамыгъэджэщтымкІэ, сэнэхьат гъэсэныгьэ тедзэ арагьэгьотыщтарамыгьэгьотыщтымкІэ ІофшІэн язытыхэрэм яупчІыжьых.

Бзылъфыгъэхэр зэрэрагъаджэхэрэм дакloy Адыгэ Республикэм ІофшІэнымкІэ ирынкэ июфхэм язытеткіэ, ціыфхэм Іофшіапіэхэр къафэгъотыгьэным тельытэгьэ программэхэм ахэлэжьэнхэм пае амалэу шыlэхэмкlэ макъэ арагьэІу. Информационнэ материалхэр къэбарлъыгъэІэс амалхэм, къоджэ муниципальнэ псэупІэхэм, сабый шхынхэр зыщагъэхьазырхэрэм, медицинэ учреждениехэм ащыпалъэх.

Джащ фэдэу ящыкІэгъэ къэбархэр Интернет-ресурсхэм (www.zanad.ru,www.trudvsem.ru зыфиІохэрэм) къарагъахьэх. Зигугъу къэтшІыгъэ къэбарлъыгъэІс материалхэр ренэу агъэкІэжьых.

2014-рэ илъэсыр къызихьагъэм щегъэжьагъэу информационнэ материал мини 6,5рэ къыхаутыгъ.

КЪОХЪУЖЪ Долэт. Сэнэхьатхэм якъыхэхынкіэ зыгъэгъозэхэрэ, психологическэ ІэпыІэгъу языгъэгъотырэ, цІыфхэм макъэ языгъэјурэ отделым ипащ.

Сэкъатныгъэ зиІэхэр атегъэпсыхьэгъэ Іофшіапіэхэм зэрајуагъахьэхэрэр

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэу «Іофшіэным икъэгъотынкіэ ціыфхэм іэпыіэгъу ягъэгъотыгъэныр» зыфијоу 2014 — 2018-рэ илъэсхэм ателъытагъэм диштэў япсаўныгъэкіэ къякіущт Іофшіэпіэ чіыпіэ 48-рэ сэкъатныгъэ зиіэхэм апае зэхащэщт. Мы Іофтхьабзэм игъэцэкlэн сомэ миллиони 4,3-рэ пэlуагъэ-хьащт, ащ щыщэу сомэ миллиони 3,2-р федеральнэ бюджетым, сомэ миллион 1,1-р Адыгэ Республикэм ибюджет къарыкіыщт.

2014-рэ илъэсыр къызихьагъэм щегъэжьагъэу Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм ІофшІэн ягъэгъотыгъэнымкІэ гупчэхэр Іэпы-Іэгъу къафэхъухэзэ, сэкъатныгъэ епину тшешвшие фо мехение 24-рэ зэтырагъэпсыхьагъ. Ахэм якъызэјухын пэјуагъэхьэгъэ сомэ мин 1593,9-р ІофшІэн язытыхэрэм аlэкlагъэхьажьыгъ. Ащ щыщэу сомэ мин 1524,60-р федеральнэ бюджетым, сомэ мин 69,30-р Адыгэ Республикэм ибюджет къикІыгъэх.

Сэкъатныгъэ зиІэхэр обрабатывающэ производствэм ипредприятиехэм, мэкъу-мэщым, оптовэ, зырызыщэ сатыум ипредприятиехэм, хьакіэщхэм, ресторанхэм, транспортымрэ зэпхыныгъэмпредприятиехэм ІофшІапІэкІэ аІуагъэхьагъэх.

Сэкъатныгъэ зиІэхэм атегъэпсыхьэгьэ ІофшІэпІэ чІыпІэхэр къызэІуахы зыхъукІэ, цІыфхэр зыгъэлажьэхэрэм ахэм афэукІочІын алъэкІыщтыр, япсауныгъэ изытет нахьышІ шІыгьэным тегъэпсыхьэгъэ программэхэр, санитар шапхъэхэр къыдалъытэнхэ

Сэкъатныгъэ зијэхэр Іофшіэпіэ чіыпіэу зыіуагъэхьагъэхэр япшъэрылъхэр дэгъоу щагъэцэкІэнхэм фытегьэпсыхьагьэх, Іоф ашІэнымкІэ амал пстэури ахэм афызэхащагь. Сэкъатныгъэ зиІэхэм япсауныгъэ нахьышіу шіыгъэным тегъэпсыхьэгъэ программэм тетэу Іоф ашІэщт. Ахэм Іофшіэгъу мэфэ псаукіэ е мэфэныкъо Іоф ашІэн алъэкІыщт.

-итоспести нешфо мехфыЦ гъэнымкІэ къулыкъухэм сэкъатныгьэ зиіэхэу Іоф зышіэ зышіоигьохэм ренэу макъэ арагъэlу ахэм сэнэхьат гъэсэныгъэ зэрагъэгъотынымкІэ, джащ фэдэу Гъэ Іорыш Іап Іэм и Интернет-сайт къихьэрэ къэбархэр къаlэкlэхьанхэмкІэ ыкІи «линие плъырым» ителефонхэр зэрагъэшІэнхэмкІэ ІофшІэн къафэзыгьотырэ къулыкъухэм амалэу яІэхэмкІэ. Игъо--естя неІшфоІ мехфыІц егоспыд гъотыгъэнымкІэ къулыкъухэм яспециалистхэм семинархэр, сэкъатныгъэ зиlэхэр loфшlaпlэхэм аlугъэхьэгъэнхэм яlофыгъохэмкіэ зэіукіэгъухэр зэхащэх. Гъэ-ІорышІапІэмрэ республикэм щыпсэухэрэм ІофшІэн ягъэгъотыгьэнымкІэ гупчэхэмрэ Адыгэ Республикэм икомиссиехэу медикэсоциальнэ экспертизэ зышІыхэрэм гъусэныгъэ пытэ адыряІ. Сэкъатныгъэ зи!эхэм Іофш!ап!эхэр къафэгъотыгъэным епхыгъэ ІофыгьохэмкІэ комиссиехэм язэхэсыгъохэм медикэ-социальнэ экспертизэхэр зышІырэ комиссием илыкохэр ренэу къырагъэблагъэх.

Адыгэ Республикэм щыпсэухэе Ілмине стытоствет не Ішфо Імер къулыкъухэм лъэшэу анаІэ тырагъэты сэкъатныгъэ зиlэхэр афытегьэпсыхьэгьэ loфшlaпlэхэм alyгъэхьэгъэнхэм. АщкІэ нэбгырэ пэпчъ амалэу иІэхэр къыдалъытэх ыкІи япсауныгьэ изытет нахьышІу шІыгъэнымкІэ программэу афагъэнэфагъэм тетэу Іофтхьабзэхэр зэрахьэх.

Ирина ДАНИЛЬЧЕНКО. Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм Іофшіэн ягъэгъотыгъэнымкІэ къэралыгъо къулыкъум и ГъэІорышіапіэ ціыфхэр Іофшіапіэхэм alyгъэхьэгъэнхэмкіэ ыкіи юфшіэн къафэгъотыгъэным телъытэгъэ программэхэм язэхэгъэуцонкіэ иотдел иэксперт, испециалист шъхьаі.

Зыныбжь имыкъугъэхэм, сабый ибэхэм, ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кіэлэціыкіухэм іофшіэнхэр къазэрафагъотырэр арагьэіугь, сэнэхьатхэм якъыхэ-

2014-рэ илъэсыр къызихьагъэм щегъэжьагъэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Къалэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэм Іофшіапіэ ягъэ гъотыгъэнымкіэ Гупчэм» илъэс 14-м къыщегъэжьагъэу илъэс 18-м нэс зыныбжьхэу къалэу Мыекъуапэ игурыт еджапіэхэм ачіэсхэм зыщемыджэхэрэ лъэхъаным Іофшіэн къафэгъотыгъэным тегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэхэр зэрехьэх.

«Къалэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэм Іофшіапіэ ягьэгьотыгьэнымкІэ Гупчэм» муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» гъэсэныгъэмкІэ и Ко-

Мазэ къэс Адыгэ Республи- митетрэ Адыгэ Республикэм кэм икъэралыгъо учреждениеу икъэралыгъо учреждениеу «Къалэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэм Іофшіапіэ ягъэгъотыгъэнымкіэ Гупчэмрэ» зигугъу къэтшІыгъэхэм піалъэкіэ Іоф зыщашіэщт чыпізхэм якъызэіухынкіэ зэзэмитет игъусэу зыщемыджэхэрэ гъыныгъэ зэдашІыгъ. Мыщ фэдэ лъэхъаным Іоф зышІэ зышІоигъо Іофтхьабзэхэм нэбгырэ 286-рэ Іэтахъохэм япчъагъэ зыфэди- ахэлэжьагъ. Ащ щыщэу нэбгырэ зыр зэрегъашіэ. Муниципаль- 210-р гъот макіэ зиіэ, нэбгырэ нэ образованиеу «Къалэу Мые- 24-р — сабыибэ зэрыс унагъокъуапэ» гъэсэныгъэмкІэ и Ко- хэм ащыщых. Сэнэхьатэу къы-

хахыщтхэмкІэ нэбгырэ 275-рэ агъэгъозагъ, кІэлэеджакІохэм еджэпІэ щагухэм, гурыт еджапІэхэм ахэт библиотекэхэм Іоф ащашІагъ, шъхьангъупчъэхэр, пчъэхэр агъэлагъэх, классхэр агъэбзагъэх.

Мы илъэсым пыкІыгъэ мэзи 8-м къыкІоцІ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Къалэу Мыекъуапэ щыпсэу--естытостветя е пышфо медех нымкІэ Гупчэмрэ» муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» гъэсэныгъэмкІэ и Комитетрэ ермэлыкъи 6 зэхащагъ. Ахэм къалэм игурыт еджапІэхэр къэзыухырэ кІэлэеджэкІо 280-рэ ахэлэжьагь. Зэрагьэнэнеішфоі уєтэт меілыіш еспеф лъыхъухэрэм адеlагъэх, ІофшІэнымкІэ рынкэм изытеткІэ макъэ

хынкlэ адеlагъэх.

2014-рэ илъэсым къэралыгъо учреждениеу «Къалэу Мыекъуапэ шыпсэүхэрэм Іофијапіэ ягъэгъотыгъэнымкІэ Гупчэм» сабый ибэ, ны-тыхэр зышъхьарымытыжь кІэлэцІыкІу 16-мэ зыкъыфагъэзэгъагъ. Ахэм ащыщэу нэбгыри 3-мэ ІофшІэн къафагъотыгъ. Зыныбжь имыкъугъэ нэбмехеными ненифо дышиды ахалъытагъ. Пстэуми мыщ фэдэ къэралыгьо фэlo-фашlэхэр афагъэцэкІагъэх: къякІущт ІофшІэным илъыхъункІэ ІэпыІэгъу арагъэгъотыгъ, ІофшІэным ирынкэ изытеткіэ макъэ арагъэіугъ. сэнэхьатхэм якъыхэхынкІэ аде-Іагьэх. Нэбгыри 4 сэнэхьат гьэсэныгъэ тедзэ зэрагъэгъотыным пае еджэнэу агъэкІуагъ.

КъэбарлъыгъэІэс Іофтхьабзэхэр зэрахьэ зыхъукІэ ренэу къэбар жъугъэм иамалхэм мэкъэгъэјухэр, Іофшіэн лъыхъухэрэр зыlухьанхэ алъэкlыщт чыпіэ нэкіхэм яспискэхэр къащыхаутых. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Къалэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэм Іофшіапіэ ягъэгъотыгъэнымкіэ Гупчэм» информационнэ стендхэр, видеороликхэр къызыщагъэлъэгъорэ плазменнэ телевизорыр, ежь-ежьырэу ІофшІэн лъыхъухэрэм апае информационнэ киоскитІу чІэтых.

Владимир ЧЕРНИЧЕНКО. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Къалэу Мыекъуапэ шыпсэухэрэм Іофшіапіэ ягъэгъотыгъэнымкіэ Гупчэм» ипащ.

Лъэсрык охэр, шъусакъ!

Бжыхьэрэ зэрэошъуапщэм, ощххэр бэрэ къызэрещхыхэрэм, джащ фэдэу гъогухэр зэрэціынэхэм къахэкізу рулым Іусхэм къин алъэгъу. Анахьыбэрэ гъогухэм мыщ фэдэ тхьамык агъохэр къатехъухьэх: машинэхэр зэутэкіых, ціыфхэм атехьэх, ешъуагъэхэу рулым кіэлъырэтіысхьэх.

Лъытэныгъэ зыфэтшІырэ лъэсрыкІохэр! Сыд фэдизэу шъогујэми, гъогузекјонымкјэ шапхъэхэр шъумыукъох. Зы такъикъым шъуищыІэныгъэ гъунэ фэхъун ылъэкІыщт. ГущыІэм пае, 2014-рэ илъэсым пыкlыгъэ мэзи 8-м къыкІоцІ лъэсрыкІохэм ялажьэкІэ гьогухэм аварие 37-рэ къатехъухьагъ, ахэм нэбгырэ 11 ахэкІодагъ, 29-мэ шъобжхэр ателъ хъугъэ.

Машинэхэр зэрыкохэрэ гьогум ошіэ-дэмышіэу къытехьэрэ лъэсрыкІохэр ары нахьыбэрэмкіэ хэкіуадэхэрэр. Мыщ дэжьым къэІогъэн фае пенсионерхэмрэ кІэлэцІыкІухэмрэ нахьыбэу шапхъэхэр зэраукъохэрэр.

Мы къыкіэлъыкіорэ шапхъэхэр шъугу ишъуубытэх ыкіи жъугъэцакіэх:

- нэфырыгъvазэхэм къагьэльагьорэм тетэу гьогум шъузэпырыкІ:

автобусым е троллейбусым шъуежэ зыхъукІэ, чІыпІэ гъэнэфагъэу цІыфхэр транспортым зыщежэхэрэм шъутемыкІ;

– гъогум шъузэпырыкІы= ным ыпэкІэ бгъуитІумкІи шъуплъ, транспорт къызэрэмыкІорэр зышъульэгъукІэ, шъузэпырыкІ:

- благъэу къэсыгъэ машинэм ыпашъхьэ гъогур щызэпышъумыч, сыда піомэ ащ льыпытэу ар кьэуцун ыльэкІынэу щытэп.

КІэлэцІыкІухэр бэрэ аварие-

2014-рэ илъэсым пыкlыгъэ мэзи 8-м къыкlоцl лъэсрыкіохэм ялажьэкіэ гъогухэм аварие 37-рэ къатехъухьагъ, ахэм нэбгырэ 11 ахэкІодагъ, 29-мэ шъобжхэр ателъ хъугъэ.

хэм ахэкІуадэх. Сабыеу хэкІуадэрэ пэпчъ ны-тыхэр ары мысэу плъытэн фаер, сыда пІомэ гъогум тэрэзэу ахэр зэпырыкІынхэмкІэ зыкІырыплъыхэрэр нахьыжъхэр ары. 2014-рэ илъэсым пыкІыгъэ мэзи 8-м гъогухэм аварие 29-рэ къатехъухьагъ, ахэр кІэлетын уетыны мехуімырел гъэх, нэбгыри 2 хэкІодагъ, нэбгырэ 27-мэ шъобжхэр ателъ

Ны-тыхэр! Зыщышъумыгъэ-

гъупш кІэлэцІыкІухэр къызэрэшъукІырыплъыхэрэр, гъогузекІоным ишапхъэхэр мыукъогъэнхэр пјуныгъэм изы лъэныкъоу щыт.

КІэлэцІыкІухэр, гъогузекІонымкІэ шапхъэхэр шъумыукъох, щыІэныгъэр пстэуми анахь

> ГъогузекІоныр щынэгъончъэнымкіэ къулыкъум иштаб иинспекторэу Ю. А. МАНЖУРИНА

ТЪЭЗЕТЫМ КЪЫХИУТЫГЪЭМ КЪЫРАІУАЛІЭРЭР

Зэрэдесымыгъаштэхэрэр хэтых

«Адыгэ шапхъэхэр» шъхьэу иІэу археологэу Тэу Аслъан тхыгъэ ин бэмыш эу «Адыгэ макъэм» къыригъэхьагъ. Игъо шъыпкъэу сеплъы.

Сыда пІомэ тиныбжьыкІэхэр хэгъэкІи нахьыжъхэми макІэп къахэкІыщтыр адыгэмэ ижъыкІэ шапхъэу яІагъэхэу а тхыгъэм Аслъан къыщиІохэрэр зымышізу. Мары сэ сыныбжькіз илъэс 80-м сыкъехъугъэми, къаюу зэхэсымыхыгьэу, зэхэсхыгъэми, къикІырэ шъыпкъэр сымышІэу къыхэкІыгъэр макІэп.

Шъыпкъэ, а шапхъэхэр джы адыгэхэм агъэфедэжьхэрэп пІоми хъущт, уахътэм къыздихьыгъэ шапхъэх щыІэ хъугъэхэр. Ау тхэкІо нахыжъхэм ятхыгъэхэм ныбжьык Іэхэр яджэхэмэ, ахэм афэдэ гущы-Іэхэу къахафэхэрэм «сыда къарыкІырэр?» амыІонымкІэ Аслъан итхыгъэ ишІуагъэ къэкІощт. ЕтІани адыгэхэм ижъыкІэ ящыІэкІагьэр, аІощтыгьэхэр къыткІэхъухьэрэ ныбжьыкІэхэм ашІэн фаеба?

Ахэр къызыдэплъытэхэрэм Аслъан къыугъоихи, ижъыкІэ адыгэхэм шапхъэу яІагъэхэр гъэзетым къызэрэригъэхьагъэхэр щытхъугъэу фэплъэгъу хъущт, ау зэрэдесымыгъаштэхэрэри хэтых.

Къыщезгъэжьэн шапхъэу «шхончогъум». Аслъан къызэригорэмкіэ, ар ижъыкіэ чыжьагъэр зэрашыщтыгъэ шапхъэу, метрэ 200-м нэсыщтыгъэр ары. Адыгэмэ шапхъэу яІагьэхэр научнэу гьэунэфыгьэу дэтхэу тхылъ щыІэп. Арышъ, ахэр къэзыІотэрэ тхыгъэхэм, мытэрэзхэр мымакІэу къахэкІынхэкІи хъун. Арэу зыхъукІэ, Аслъан хэукъон ылъэкІыщт, сэри ары. Арэу щытми, а шапхъэм зыкlыдесымыгъаштэрэр метрэ 200 ичыжьагъэу он ылъэкіынэу а лъэхъаным шэкІо шхонч адыгэмэ яІагъэпышъ ары.

Сэ бэрэ шэкІоным сыпылъыгъ. ШэкІо нахыжъхэм сакІыгьоуи хъущтыгь. «Шхончогьу» аюмэ къырагъэкыщтыгьэр шхончым щэу къикІырэмкІэ узаорэр уукіын зыщыплъэкіыщт чыжьагъэр ары. Ар лъэбэкъуишъэм нахыбагъэп. ШакІомэ aloy зэхэпхыщтгъагъэ: «Сищэ къызэримыхьыщтыр, шхончогъум зэрэнахь чыжьэр сшІэзэ сеуагъ». ЕтІани сыда а лъэхъаным щымыІэгъэ шапхъэкІэ Аслъан чыжьагъэр къызкІилъытэрэр? А лъэхъаным чыжьагьэр анахьэу зэрашыщтыгъэр лъэбэкъур ары. Сыда ар зыкІимыгъэфедэрэр? Джащ фэдэу нэмык шапхъэхэм къатегущыІэ зыхъукІэ, лъэхъаным щымыІагьэхэр, килограмм, грамм, сантиметр зыфэпІощтхэр, егъэфедэх.

Шапхъэу «псагъэмкІи» Аслъан дезгъаштэрэп. Къызэри-Іорэмкіэ, ижъыкіэ кіыхьагъэр зэрашыщтыгъэ шапхъэу щэбзащэр зыдэбыбырэм (метри 100 — 150-м) фэдизыгъэу, унагъохэм чІыгу хьасэхэр атырагуащэ зыхъукІэ агъэфедэщтыгъэу ары. Ау зэкІэм шъхьэм къыредзэ: кІыхьагъэр къэзыгъэлъагъощтыгъэ шапхъэмэ, сыда щэбзащэр зыдэбыбырэм зыкІыригъэпшагъэр, ар кІыхьагъэп, чыжьагъ нахь. ЕтІани шапхъэмэ, сыда теубытагъэу икІыхьагъэ зыкІыщымытыгьэр, метришъа, хьаумэ метри 150-ра? Сыда а кІыхьагъэр къызэралъытэщтыгъэр а лъэхъаным метрэ щымы агъэмэ? ЕтІани къа оз бэрэ зэрэзэхэтхыщтыгъэр арымэ сшІэрэп, «псагъэр» чІыгур зэрашыщтыгьэ шапхьэу зыфэпощтыр тхьакІумэм ыштэрэп.

«Псагъэм» къикІырэр зэрэнэмыкІыр къэзыушыхьатырэ щы-

сэ къэсхьыщт. ИжъыкІэ кІэлакІэхэр щэрыоным фагъэсэнхэм пае зэнэкъокъухэр зэхащэштыгъэх. Шхончкіэ, кіэрахъокІэ зэщэрыощтхэр ары «псагьэ» зыфающтыгьэр. Ащ лъэбэкъу пчъагъэу зэрэпэчыжьэнхэ фаер агъэунэфыщтыгъ, лъэбэкъуи 100, лъэбэкъу 50, нахь мэкІэни ылъэкІыщтгъагъэ. «Псагъэ» зыфаlорэр зэщэрыохэрэр зэрэарыр орэдым зэрэхэлъми къеушыхьаты: «Псагъэм теоми апэрэр къэтхьын, ура, комсомол!»

Аслъан итхыгъэ «къорэгъыр» зыфэу къызэрэщиГорэр кІыхьагьэм ишапхъэу, дэжъые бэщ зэнкІэ кІыхьэщтыгъэу, метри 4 — 6 икІыхьагьэщтыгьэу ары. Ащи чІыгур рашыщтыгъэу elo. АщкІэ агъэфедэщтыгьэнкІи мэхъу, ау джэнджэш угу къизгъахьэхэрэр щыІэх. Бэщ зэнкІэ кІыхьэмкІэ метри 6-р ба-Іоба! ЕтІани сыда ар дэжъыем зыкlыхэшlыкlыгьэн фаер? ЗэрэхъурэмкІэ, дэжъые чъыгхэр зимы эхэм «къорэгъ» яІагъэп, ара? НэмыкІ чъыг лъэпкъмэ сыда зыкІэмыхъу-

щтгъагъэр? Сэ щыІэныгьэм «къорэгьыр» щагъэфедэу зэрэслъэгъущтыкъаlоу зэрэзэхэсхыщтыгъэмкІэ, ар бэщ джэшъо зэикіэу щытыгъэп. Аіощтыгъ: «КъорэгъкІэ хаохэзэ, машІор агъэкІосагъ» е «бжьэхэм къорэгъкІэ ахаохэзэ агъэгубжыгъэх». Сыда бэщ джашъокІэ машІом ухаокІэ къикІыщтыгьэр? Іоф шъхьаф къутэмэ жъгъэйхэр жъугъэу зытет бэщымкІэ ухаомэ. Джащ фэд бжьэхэмкІи. КІыхьагъэр къызэрыкІырэ шапхъэу «тхьэр» зэхэсхыщтыгь, ау ар зыфэдизым хэшІыкІ фысиІагьэп, хъатэу агьэфедэрэпти, мэхьанэ естыщтыгъэп. Нарт къэбарыр ары ар къызхафэу апэу зэхэсхыгьэр. Алэджыпщым иунэ тхьэ 30 икІыхьагъэу нарт къэбархэм ахэт. Аслъан къызэритхырэмкІэ, «тхьам» сантиметри 100 фэдиз икlыхьагьэу ары. А шапхъэмкІэ къэплъытэн

хъумэ, унэм метрэ 30 икlыхьэгьагьэу ары. Ар баюба?

Ахэм афэдэу Аслъан къытырэ шапхъэхэм джэнджэш угу къизыгъахьэу ахэтыр макІэп. Хьау, Аслъан ахэр кlашъом дэплъыезэ къытхыгъэхэу сэри сюрэп, тхыгъэ горэхэм къахихыгъэнкІи е къэбарэу къаІуатэу зэхихыгъэнкІи мэхъу, ау ахэр къэзытхыжьыгъэхэри е къэзыІотэжьыгъэхэри хэукъонхэ алъэкІыщт.

Тэу Аслъан адыгэмэ шапхъэу агъэфедэщтыгъэхэм якъэугъоинкіэ, ахэр къэтхыжьыгъэнхэмкІэ Іофышхо ышІагъ, ау узынэбгырэкІэ а зэкІэ икъоу къэуугъоин плъэк ыщтэп. Арышъ, хэнагъэ горэхэр зэрэфэхъугъэхэмкІэ Аслъан згъэмысэу арэп, ау итхыгъэ хэтыгъэхэмэ, нахь къэзыгъэбаищтыгъэу адыгэ шэпхъэ заулэ ягугъу сэри къэсшІыщт.

Чапычитфым «бетакъ» адыгэмэ зэрэраІоштыгъэр Аслъан итхыгъэ къыхэфэ, ау ахъщэм ибагьэ зыфэдизэу шапхъэу щы-Іэм къегъэжьапІэ зыфишІыгъахэкІэ, чапыч 25-м «уплъэжъ», чапыч 30-м «упылакі» зэрара-Іощтыгъэри къытхыжьыгъэмэ дэигъэп. ЩыІ шапхъэ ыloy. КъикІырэр ІитІур къяпщэкіымэ, ачіафэрэр ары. «Пхъэlaплі» alo. «laплі рищэкіыгъ» aloy зэхэпхыщт. Чъыгым игъумагъэ зыфэдизыр къаю зыхъукІэ, «ІаплІым къыубытырэп» aloyи мэхъу. «Нэплъэгъур» чыжьагъэр къызэрыкІырэ шапхъ, нэм ыплъын ылъэкІыщт чыжьагьэр ары. «ТІы дзыгьо» уахъти щы агъ. Ар бжыхьэр ары зытефэщтыгъэр. Мэл Іэхъогъур хъупІэм амыфыжьэу, чэтхэм адашІыхьажьын зыхъукІэ тІыхэр шъхьафы зыщашіырэ лъэхъаныр ары.

«ПщалъэкІэ» еджэхэу адыгэхэм шапхъэ яІагъ. Бжыхьэм гъажъор, коцыр зыІуахыжьырэм лэжьыгъэм ибагъэ рашыщтыгъ. Унагъом ышхын имы-Іэжьы зыхъукІэ, гъажъо е коц

бэу зиІэм къэкІощт лэжьыгъэр ыугьоижьмэ ритыжьынэу ыІоти къыІихыщтыгъ, къызыІихырэм пшалъэкІэ къылъытэзэ къыритыштыгъ. Пщалъэм ифэщтыгьэр зыфэдизыр къэсІонэу сшІэрэп, енэгуягьо зы пуд фэдиз хъущтыгъэкіэ. Гущыіэу «Іэціыири» ижъырэ шапхъ, Іэхъомбэшхомрэ къызэрагъэлъэгъорэ Іэхъуамбэмрэ зэнэгъэсыгъэхэмэ, хъурджанэ шІыгъэмэ къытырэр ары. А гущыІэр джыри бэрэ агъэфедэ, анахьэу къызхафэхэрэр тхакІохэм ятхыгъэхэр ары. Пшъашъэм ыпкъ идэхагъэ къагъэлъэгъон зыхъукІэ, «ІэцІыир къекІокІынэу ыбг псыгъо» alo. Шъыпкъэ, художественнэ къэlуакі, егъэлыекіыгъэ зэгъэпшэныгъ нахь, сыд фэдиз ипсыгъуагъэкІи «ІэцІыир» къекІокІынэу бгы иІэу пшъашъэ къэбгъотыщтэп.

Зыфэдизыр мыгъэунэфыгьапэми, «шы ихьылъэри» шапхъэ. зы шым фэхьышъуштым фэдиз къырагъэкІырэр. Бзылъфыгъэм лъытэныгъэ ин зэриІэр кІагъэтхъы ашІоигъо зыхъукІэ, «шы ихьылъэ лъэханэ» alo. Чыжьагъэр къырагъэкlэу «пкlэгъу» aloyи зэхэпхыщт. ЦІыфыр, анахьэу спортсменхэр, пкіэхэмэ зыдэпкіэшъухэрэм ичыжьагь. Шъыпкъэ, ар зыфэдиз дэдэр гъэунэфыгъапэу щытэп, ау зэрэмыбэр нафэ, зы лъэбэкъуа, лъэбэкъуитІуа? «Tlyaпкlэ» ыloy псыхъо щыlагь, къырагъэк Іыщтыгъэр псыгъо дэдагъэу, тюпкіэгъу нахь мыхъоу ары.

Ульыхъумэ, ахэм афэдэхэу шапхъэр къэзыІуатэу адыгэмэ ижъыкІэ яІагьэу къэбгьотыщтыр макіэп. А зэкіэ Тэу Аслъан къыфэмыубытыгъэми, кІэзгъэтхъэу джыри зэ ситхыгъэ къыщык|эс|отык|ыжьы сшІоигьор ижъырэ адыгэ шапхъэхэм афэгьэхьыгьэу ащ гьэзетым къызэрэригъэхьагъэр шІушІагъэу фэплъэгъу зэрэхъущтыр ары.

ПЭНЭШЪУ Сэфэр.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Экономикэ Іофшіэн лъэпкъхэмкіэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и Гъэіорышіапіэ къыфэlорышlэхэрэм яlофышlэхэм лэжьапкlэ зэраратырэм ехьылlэгьэ Положением зэхьокlыныгьэхэр фэшlыгьэнхэм фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэм яІофышыхэм лэжьапкіэ зэраратырэ шіыкіэм хэбзэ икъу хэлъхьэгъэным тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашьо ешіы:

- 1. Экономикэ ІофшІэн лъэпкъхэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и Гъэіорышіапіэ къыфэіорышіэестеплиско медитарара екзпанжел мехешифов медех Положениеу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илъэсым Іоныгъом и 28-м ышІыгъэ унашъоу N 191-р зытетэу «Экономикэ ІофшІэн лъэпкъхэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и Гъэloеімпанжел мехеішінфоік медехеішіндоієфінь еіпвішінд зэраратырэм ехьылlагь» зыфиlорэмкlэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугьоягьэхэр, 2009, N 9; 2012, N 9; 2013, N 2, 9) мыщ фэдэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:
- а) а І-рэ подпунктым мыщ фэдэ гущыІэхэр хэгъэхъогъэнхэу: «Пэщэ ІэнатІэ зыІыгъхэм, специалистхэм ыкІи къулыкъушІэхэм яквалификационнэ справочник»;
- б) я 2-рэ подпунктым кіуачіэ имыіэжьэу лъытэгъэнэу:
- 2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениехэу Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и Гъэюрышіапіэ къыфэ-- начиней выпублить на применей на примене рыкІыхэрэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашьоу N 95-р зытетэу «МэзхэмкІэ Гъэ-ІорышІапІэм къепхыгъэ къэралыгъо учреждениехэм ащылажьэхэрэм мэзэ лэжьапкІэр зэраратырэ шІыкІэм ехьылlагъ» зыфиlоу 2013-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 23-м къыдэкІыгъэр ары (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2013, N 4, 9). Ащ мы къыкІэлъыкІорэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:
  - а) а 1-рэ разделым:
  - ия 2-рэ пункт:
- иа 1-рэ подпункт мыщ тетэу тхыгъэнэу:
- «1) Іэшъхьэтет, специалист, къулыкъушІэ ІэнатІэхэмкІэ квалификационнэ справочник зыкІыр е сэнэхьатхэмкІэ шапхъэхэр»;

- ия 2-рэ подпункт кlyачlэ имыlэжьэу лъытэгьэнэу; — ия 9-рэ пункт хэт гущыlэхэу «къэкlyапlэхэм яльытыгьэу» зыфиюхэрэм ачыпіэкіэ гущыіэхэу «субсидиехэм ялъытыгъэу» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу;
- ия 11-рэ пункт кіуачіэ имыіэжьэу лъытэгъэнэу; б) я II-рэ разделым ия 2-рэ пункт хэт гущы эхэу «къэралыгъо учреждением иlэшъхьэтет» зыфиlохэрэм гущыІэхэу «мы положениер къыдэлъытагьэу» зыфиlохэрэр ахэгъэхъогъэнхэу;
  - в) я III-р разделым:
- я 2-рэ пунктым мыщ фэдэ гущыІэхэр хэгъэхьогьэнхэу: «Іофшіэным икъиныгьэ, нэшэнэ гьэнэфагьэу иватытыгъэу»;
- иа 3.1-рэ пунктыкізу мыщ фэдэ къзіуакіз зијер хегьехъогъенеу:
- «3.1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет, казеннэ учреждениехэм яюфышіэхэм гурытымкіэ къаратырэ лэжьапкізу ыкіи япащэхэм гурытымкіз къагъэхъэрэ лэжьапкізу финанс къэкіуапіэхэм къахэкІырэр зэрэзэтекІырэр илъэсым телъытагъэу къальытэ. Статистикэ ушэтынхэм апае ІофышІэхэм гурытымкіэ ялэжьапкіэ зыфэдизыр къалъытэ зыхъукіэ агъэфедэрэ шапхъэхэу гъэцэкІэкІо хабзэм ифедеральнэ къулыкъоу къэралыгъо политикэм икъыхэхынкІэ ыкІи официальнэ статистикэ учетым ылъэныкъокІэ етыхы пововой Тофтхьабзэхэм язехьан япхыгьэ пшъэрылъхэр зыгъэцак рем ыухэсыхэрэм адиштэу гурыт лэжьапкlэр агъэнафэ.»;
  - я 5-рэ пунктыр мыш тетэу тхыгъэнэу:
- «5. Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и Гъэюрышіапіэ унашьо зэришІырэм тетэу учреждением ипащэ кІэгъэгушІу мэхьанэ зиІэ ахъщэ раты, къэралыгьо фэІофашехек (мехнешфф) мехейшфф мехейшфф пшъэрылъым игъэцэкІэнкІэ гъэхъагъэу ашІыгъэхэм ыкІи (е) къэралыгъо учреждениемрэ ащ ипащэрэ Іофэу ашІагьэр къэзыушыхьатырэ нэмыкі пчъагьэхэм къапкъырыкІыхэзэ. Къэралыгъо учреждением ипащэ лэжьапкіэ зэрэратырэ шіыкіэр Іофшіэнымкіэ зэзэгъыныгъэм щагъэнафэ. Къэралыгъо (муниципальнэ) учреждением ипащэ дашІырэ ІофшІэн зэзэгъыныгъэу

Урысые Федерацием и Правительствэ 2013-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 12-м ыштагъэу N 329-р зытетэу «Къэралыгъо (муниципальнэ) учреждением ипащэ ««ишфи зэзэгъыныгъэ зэрэдаш ырэм ехьыл агъ» зыфиюрэмкіэ аухэсыгьэр Ізубытыпіз къызыфашіызэ, зигугъу къэтшіыгъэ Іофшіэн зэзэгъыныгъэр ащ дашіы.»;

— я 9-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

- «9. Адыгэ Республикэм мэзхэмкіэ и Гъэlорышlaпіэ фитыныгъэ и учреждениехэм лэжьапк эфонд щыщэу пэщэныгъэ зезыхьэрэ административнэ Іофыдедеференция исмания и померенция и померенц (процент 40-м емыхьоу) ыгьэнэфэнэу, джащ фэдэу мы учреждениехэм яадминистративнэ ІофышІэхэм, ІэпыІэгъу къафэхъурэ ІофышІэхэм, пэщэныгъэ зезыхьэхэрэм яlэнатlэхэм яспискэ зэхигъэуцонэу.»;
- мыщ фэдэ къэlуакіэ зиіэ я 10-рэ пунктыкіэр хэгъэхъогъэнэу:
- 1) «къэралыгъо учреждением щылажьэхэрэм янахьыбэр — къэралыгъо учреждением и офыш 1 эхэу фэю-фашіэхэр афэзгъэцакіэхэрэр, къэралыгъо учреждением иустав къыдилъытэрэ Іофыгъохэр зэшІохыгъэнхэм фэгъэзагъэхэр ыкІи Іэшъхьэтетхэр;
- 2) къэралыгъо учреждением иlэпыlэгъу loфышlэхэр — къэралыгъо учреждением иІофышІэхэу уставым къыдильытэрэ фэlo-фашlэхэр гъэцэкlагъэ хъунхэм пае ящыкІэгъэ амалхэр язгъэгъотыхэрэр, мыщ къы--о едикания самехеми семе семехену хетидуем семехену хетидуем семехену жения семехения фашІэхэм ягъэцэкІэни;
- 3) къэралыгьо учреждением пэщэныгьэ дызезыхьэхэрэр ыкІи административнэ пшъэрылъхэр зыгъэцакІэхэрэр къэралыгъо учреждением июфышерхэу фэюфашерхэм ягъэцэкіэнкіэ пэщэныгъэ зезыхьэхэрэр, джащ фэдэу административнэ пшъэрылъхэр зыгъэцакlэхэрэр.».
- 2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кіуачіэ иіэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, Іоныгъом и 15, 2014-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкіэ и Министерствэ иунашъу

Украинэм игражданхэу егъэзыгъэ Іофкіэ зышъхьэ къезыхьыжьэжьыгъэхэм ахалъытэхэу Урысые Федерацием щыпсэурэ ціыфхэм яунэхэм арысхэм е піэльэ гьэнэфагьэкіэ Урысые Федерацием чіыпіэ щызгьотыгьэхэм, джащ фэдэу ахэм яунагьохэм арысхэм мылъку ІэпыІэгъу аратыным пае лъэіу тхылъхэр зэрагъэпсыщтхэ шіыкіэр ухэсыгъэным ехьыліагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 205-р зытетэу «Украинэм игражданхэу егъэзыгъэ ІофкІэ зышъхьэ къезыхьыжьэжьыгъэхэм ахалъытэхэү Урысые Федерацием щыпсэүрэ цІыфхэм яүнэхэм арысхэм е піэлъэ гъэнэфагъэкіэ Урысые Федерацием чІыпІэ щызгьотыгьэхэм, джащ фэдэу ахэм яунагьохэм арысхэм мылъку ІэпыІэгъу аратыным пае лъэІу тхылъхэр зэрагъэпсыщтхэ шІыкІэр ухэсыгъэным ехьылlагъ» зыфиlоу 2014-рэ илъэсым Іоныгъом и 1-м аштагъэм тегъэпсыхьагъэу унашъо сэшіы:

- 1. Украинэм игражданхэу егъэзыгъэ ІофкІэ зышъхьэ къезыхыжьэжыгъэхэм ахалъытэхэу Урысые Федерацием щыпсэурэ цІыфхэм яунэхэм арысхэм е пІэлъэ гъэнэфагъэкІэ Урысые Федерацием чІыпІэ щызгьотыгъэхэм, джащ фэдэу ахэм яунагъохэм арысхэм мылъку ІэпыІэгъу аратыным пае лъэІу тхылъхэр зэрагъэпсыщтхэ шlыкlэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.
- 2. Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ цІыфхэм социальнэ

фэгъэзэгъэ отделэу иІэм, Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкіэ ичіыпіэ къулыкъухэм япащэхэм Украинэм игражданхэу егъэзыгъэ Іофкіэ зышъхьэ къезыхыжьэжьыгъэхэм ахалъытэхэу Урысые Федерацием щыпсэурэ цІыфхэм яунэхэм арысхэм е піэлъэ гъэнэфагъэкіэ Урысые Федерацием чІыпІэ щызгъотыгъэхэм, джащ фэдэу ахэм яунагьохэм арысхэм мыльку ІэпыІэгьу аратыным пае яльэІу тхыльхэр кьаІыхыгьэнхэмкІэ ІофшІэныр тэрэзэу зэхащэнэу.

- 3. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ иучреждениехэм я Гупчэ бухгалтерие» зыфиlорэм ибухгалтер шъхьаlэ (С. К. ЛІыпціэкъом) ахъщэ іэпыіэгъур аіэкіэхьаным епхыгъэ офшаныр зэхишэнэч.
- 4. Къэбар-правовой отделым ипащэу О. В. Долго-
- мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ ІэпыІэгъу ятыгъэнымкІэ Іофтхьабзэхэм ягъэцэкІэн социальнэ хэхъоныгъэнымкІэ и Министерствэ исайтрэ

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтрэ къаригъэхьанэу:

- къыхаутыным пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» яредакцие, мазэ къэс къыдэкІырэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфигорэм агригъэхьанэу;
- Урысые Федерацием ишъолъырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае Урысые Федерацием юстициемкІэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкІэ и ГъэІорышІапІэ мы унашъор ІэкІигъэхьанэу.
- 5. Мы унашъом игъэцэкІэн зэрэкІорэм лъыплъэнэу министрэм игуадзэу М. Ч. Хьэпаир фэгъэзэгъэнэу.

Министрэу ОСМЭН Альберт къ. Мыекъуапэ,

Іоныгъом и 12, 2014-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкіэ икъэралыгъо учреждениехэм ыпкіэ хэмылъэу ціыфхэм цэхэр щафэшіыгъэнхэмкіз (мыжьо льапіэхэм атефэщтыр хэмытэу) социальнэ іэпыіэгьу зэратыщтхэр кьызэрэхахыщтхэмкіэ шапхьэхэр гьэфедэгьэнхэм ехьыліагь

щыпсэурэ цІыф куп гъэнэфагъэхэм социальнэ ІэпыІэгъу N 278-р зытетэу 2004-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м аштагъэр гъэцэкlагъэ хъуным пае унашъо сэшlы:

- 1. Мы къыкІэлъыкІохэрэр ухэсыгъэнхэу:
- 1.1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкіэ дытшефаш дехер дех хэмытэу) социальнэ ІэпыІэгъу зэратыщтхэр къызэрэхахыщтхэмкІэ шапхъэхэр гуадзэу N 1-м диштэу.
- икъэралыгъо учреждениехэу фэгъэкІотэныгъэ хэлъэу цэхэр афэзышІыхэрэм яврач шъхьаІэхэм:
- 2.1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ икъэралыгъо учреждениехэм ыпкІэ хэмылъэу цІыфхэм дытшефаш дехер дех хэмытэу) социальнэ ІэпыІэгъу зэратыщтхэр къызэрэхахыщтхэмкІэ шапхъэхэр амыукъонхэм лъыплъэнхэу. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу
- Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм N 176-р зытетэу 2014-рэ илъэсым бэдзэогъум и 25-м къыдэкІыгъэм ыкІи аш фэдэ ІэпыІэгъу зишыкІэгъэ ятыгъэнымкІэ Іофтхьабзэхэм яхьылІагъ» зыфиІоу цІыфхэр зэрагьэунэфыщтхэмкІэ шапхъэхэм къапкъырыкІыхэзэ Іофыгъоу щытхэр зэшІуахынхэм пае республикэ бюджетым къыщыдэльытэгьэ мылькур тэрэзэу агъэзекІонэу;
- 2.2. Электроннэ шІыкІэм тетэу цІыфхэм ядокументикъэралыгъо учреждениехэм ыпкlэ хэмылъэу цlыфхэм хэр гъэфедэгъэнхэмкlэ ищыкlэгъэ lофтхьабзэхэр зэрахьанхэу;
  - 2.3. Ыпкіэ хэмылъэу цэхэр афэшіыгъэнхэмкіэ еахпеш дехфылы еалегеальф ныхолшеги мехеговахтфол 2. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкіэ гъэнэфагъэу щыіэхэм адэмыхынхэм анаіэ тырагъэтынэу;
    - 2.4. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ поликлиникэу цэхэм яшІынрэ яІэзэнрэ фытегъэпсыхьагъэр» зыфиlорэм отчет чэзыум къыкlэлъыкІорэ мазэ къэс ия 10-рэ мафэ шІомыкІэу Іофтхьабзэу зэрахьагьэхэм афэгьэхьыгьэ отчетыр къырахьылІэнэу.
    - 3. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ

икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ поликлиникэу цэхэм яшІынрэ яІэзэнрэ фытегъэпсыхьагъэр» зыфиlорэм иврач шъхьаlэу В. Б. Шэуджэным ыпкІэ хэмыльэу цэхэр зыфашІыгьэхэм яхьылІэгьэ отчетыр Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкіэ и Министерствэ мэзищ пэпчъ Іэкіигъэхьанэу.

- 4. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ планированиемкІэ ыкІи финансированиемкІэ иотдел ипащэу Г. И. Дудкинам социальнэ ІэпыІэгъу цІыфхэм зэрафэхъущтхэм пэІухьащт ахъщэр зыфэдизыр ыгъэунэфынэу.
- 5. Мы унашъом игъэцэкІэн зэрэкІорэм лъыплъэнэу министрэм иапэрэ гуадзэу Г. Н. Савенковар фэгъэзэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкіэ иминистрэу МЭРЭТЫКЪО Рустем

къ. Мыекъуапэ, Іоныгъом и 1, 2014-рэ илъэс

АДЫГЭ ШЪУАШЭМ ИМЭФЭКІ

ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан, Адыгеим иапэрэ Президентэу Джарымэ Аслъан, федеральнэ инспектор шъхьа эу Лы ужъу Адам, Адыгеим и Парламент и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, тиреспубликэ и Апшъэрэ Хьыкум и Тхьаматэу Трэхъо Аслъан, нэмыкІ хэбзэ къулыкъушІэхэр зэрэхэлажьэхэрэр къаlуагъ.

Адыгэ Республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан мэфэкІ зэхахьэм зэрэщыхигьэүнэфыкІыгьэу, адыгэ шъуашэм лъэпкъ шэнхабзэхэр, хъулъфыгъэмкІэ шъуашэр Іэрыфэгьоу зэрэщытыр, лІыгъэ зэрихьаным зэрэфэхьазы-

Тырыгушхозэ, гъашІэм тыщегъэдахэ

— Адыгэ шъуашэм имэфэкl тызэфищагъ, — къаlуатэ гущыlэр зэІэпахызэ Бэгьушъэ Адам, Болэкъо Аслъан, Нэгъуцу Аслъан. – Тилъэпкъэгъухэм тагъэгушхо.

Ламыкъо Эдуард Шэуджэн районым къикІыгъэ купышхом ипащ. Адыгэ шъуашэр зэкІэми къякІу. Уцышъо шъошэ дахэр зыщыгь пшъашъэхэм гур зыфащэ. Пщынаом пщынэр ыгъэбзэрабзэу зыфежьэм, пчэгум ит зэлъэпкъэгъухэр нахь къэгушІуагъэх. Абхъазым ишъхьафитыныгъэ фэбэнагъэхэм ащыщхэу Къуижъ Къэплъан, Гъогъо Руслъан, ЛІышэ Мэдин, нэмыкІхэри пщынэ макъэм дежъыух. Р. Гъуагъор къашьом хельасэ, пчэгум итхэм япчъагъэ къыхэхъо.

Зэхахьэм хэлажьэхэрэр зэхэтхэу урамхэу Краснооктябрьскэмрэ Пионерскэмрэ къарыкІуагъэх. Сыхьатыр 6 мыхъупэу филармонием дэжь мэфэкІыр щылъагъэкІотагъ.

Зэхахьэр амыублэзэ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо филармоние мэфэкІ зэхахьэр щырамыгъажьэзэ, нэбгырабэ щызэlукlагъ. Адыгэ шъуафыцы сыдеф дви уестыша фыдиз цыф зы чІыпІэм щытлъэгьоу нахьыпэкІэ зыкІи къыхэкІыгьэп. Илъэси 3 зымыныбжьыми адыгэ шъуа-

шэр зыщилъагъ, адыгэ къашъор къешІы...

ОшІэ-дэмышІэу купым анахьэу ынаІэ зытыридзагьэр Адыгэ Рес-

публикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Аслъан адыгэ цые фыжьыр щыгъэу филармонием къызэрэчІэхьагъэр ары. Республикэм ипащэ зэрэфэпэгъэ шыкІэр агу рихьэу бэ пэгъокІыгьэр, ащ гоуцохэзэ нэпэеплъ сурэтхэр зытырахыгъэхэр адыгэ шъуашэкІэ фэпагъэхэр арых — анахьэу . кlэлэцlыкlухэр.

Филармонием тысыпіэ нэкіыр хэгъэкІи, уцупІэ тэрэзи щыбгьотыжьын плъэкІынэу щытыгъэп. Спортым пыщагъэу А. Филип-

повым къызэрэтиІуагъэу, мэфэкІ къодыеп зыхэлажьэхэрэр. Тарихъым хэмыкіокіэщт Іофтхьабзэу зэкъошныгъэр зыгъэпытэрэмэ ащыщ. Адыгеим щыпсэурэ къэндзалхэм культурэмкІэ яобществэу «Дуспыкым» ипащэу Алям I совым игъусэхэр дахэу фэпагъэх, лъэпкъэу зыщыщхэр къахэщы. Шытхьалэ къикІыгъэ урыс бзылъфыгъэхэр тІысыпІэ зэрагъотыгъэм фэшІ мэгушІох. Стіашъу Юрэ итворчествэ ахэр шыгъуазэх.

Адыгэ Республикэм инароднэ артистэу Сихъу Станиславрэ Адыгеим изаслуженнэ артисткэу АфэшІэгъо Фаинэрэ зэращэрэ мэфэкІ зэхахьэр хэбзэ шапхъэхэм адиштэу аублагъ. Урысыемрэ Адыгеимрэ ягимнхэр щыlугъэх. Адыгэ Республикэм и

рыр, бзылъфыгъэм исае зэрэкІэракІэм имызакъоу, щыгъыным ухэдэн зэрэплъэкІыщтыр къеушыхьаты. Адыгэ шъуашэм блэкІыгъэ уахътэм ипчъэ къызэlуехы, лъэпкъ шІэжьым уфещэ.

Тилъэпкъ ишъуашэ Урысыем ипачъыхьэхэми зыщалъэщтыгъ,

Кавказ илъэпкъхэм зыщалъагъ, зырагъэдэхагъ.

Концертыр

Пчыхьэзэхахьэм дунаим щызэлъашІэрэ «Налмэсым», кІэлэ- *щытырахыгъэх*.

гъэзетымкIи apalo aшloигъоу нэбгырабэ къытэлъэІугъ. КъэкІошт илъэсым районхэм ащ фэдэ

мэфэкІхэр апэу ащызэхащэщтых. Сурэтхэр мэфэкІ зэхахьэм къы

цІыкІу ансамблэу «Щыгъыжъы-

ем», орэдыІоу Беданэкъо За-

мирэ, Стіашъу Юрэ, Щыкъ За-

ремэ, Светлана Кужбэ, нэмыкіхэм

ашІыгъэ шъуашэхэу къагъэлъэ-

гъуагъэхэм къагъэбаигъ. Пщызэ

и Къэралыгьо Академическэ къэ-

зэкъ хор адыгэ къашъоу къы-

шІыгьэр сыдым ымыуас! Адыгэ

шъуашэм фэгъэхьыгъэу экраным

къыщагъэлъэгъуагъэм куоу уегъэ-

Пчыхьэзэхахьэр зэрэкІуагъэм,

хэлэжьагъэхэм еплъыкІэу фы-

ряІэм, къэкІощт мэфэкІым изэ-

хэщэн яхьылІэгъэ гупшысэхэр

Адыгэ джэгур

фэкІ зэхахьэр адыгэ джэгукІэ

аухыгъ. ХьатыякІоу Барцо Рус-

лъан зэхахьэр зэрищагъ. Апэ

шІыгъэх.

Нэдждэт, Шъхьаплъэ-

къо ГъучІыпс, Болэ-

къо Аслъан, нэмыкІ-

хэри пчэгум къы-

щышъуагъэх. Лъэпкъ

къашъохэм афэгъэ-

хьыгьэ зэнэкъокъур

гъэшІэгьонэу кІуагьэ.

Апэрэ чыпіэхэр къы-

дэзыхыгъэмэ шІу-

хьафтынхэр афа-

щакІохэм ащыщхэу

Шъхьэлэхъо Аскэр,

Къулэ Мыхьамэт,

Хъоджэе Аслъан,

Адыгэ Хасэм хэтхэм «Тхьашъуегъэпсэу»

МэфэкІым изэхэ-

ШэнышІу зэрафэхъугъэу, мэ-

тапэкІи къыхэтыутыщтых.

гъуазэ.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197. Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр:

52-49-44, редактор гуадзэрпшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

OAO-y «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр,

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4046 Индексхэр 52161 52162 Зак. 3152

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр

> МэщлІэкъо Саид

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр ЖакІэмыкъо

Аминэт

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЬ Нурбый.